

Za Leopolda I. činili zase francouzové v Čechách veliké škody vypalováním českých měst.

Mimo toho v roce 1690 vypukla v Čechách vnitřní vzpoura lidu selského, kteří byli od svých vrchností velice utiskováni. Vzbouření bylo potlačeno násilně vojskem - ale brzy potom vydán byl robotní řád, podle něhož poddaný lid povinen byl jen v několika ustanovených dnech konati svým pánům práce robotní.-

Císař Ferdinand III po válce třicetileté vydal rozkaz, aby se po-bořily všechny hrady v Čechách. Účel jest zjevný. Ne důvěřováno Čechům stále a tudíž zamýšleno zničití všecka pevná místa, jenž by v případě povstání opětovného proti císaři, poskytovat mohla bezpečné obrany a útulku. Z toho vysvítá jaký strach a jaké špatné svědomí měla Vídeňská vláda. Za císaře Leopolda I. týž rozkaz obno-ven a tak opět zbořeno bylo mnoho pevných hradů českých, kteréž šťastně byly přečkaly rozkaz první. /Balbín v Micekl. Dec I. kn. 3 str 117 pozastavuje se nad tím počínání Vídně proti Čechům a zřejmě praví, že opatření to nepřinášelo prospěchu atd.

V roce 1732 vypuklo v létě opět násilné vzbouření lidu selského na Opočensku, odkudž utiskovaný lid utíkal za hranice, zejména do Lužice a Pruska..

Snad ani doba Bělohorská nepřiblížila na národ náš tak velké nebezpečí, jako tato emigrace lidu českého do Pruska.

"Náš dobrovolný odchod z vlasti je největší hřích jaký na svém národě spáchali." je větší hřích než Bílá Hora a všechny její následky-. /Jaroslav Vrchlický/.

Od roku 1688 do roku 1790

a

1816 + 1834 + 1848.

Hoku 1740 úmrtím císaře Karla VI. vymřel na královském českém trůně panovnický rod habsburský.

Dědičkou jedinou byla jeho dcera Marie Terezie o jejíž dědictví, jak známo, král Pruský, podniknul válku.

A tak jako snášela zdejší krajina kruté svízele ve válce třicetileté, tak zase pochodem sedmileté války zářem svým zdejší obce neuštrhla. Král Pruský Bedřich, loupežně vpadl do zemí koruny České proti Marii Terezii, která po napotom korunovaná byla na království České v roce 1743.-

Dle očitého svědka, faráře Raifra a jeho poznámek v pamětní knize farní v sousedních Dašicích, přezimoval v r. 1757 rakouský pluk v Dašicích po bitvě u Lysé, z něhož ale tou dobou 200 vojínů zde morem zahynulo a v Dašicích bylo pohřbeno.

V městě i okolí řádil mor; oba duchovní zde zemřeli a i služby Boží přestaly. Když Prušáci ustavičně od obléhání Olomouce, vraceli se zpět z Moravy přes Litomyšl, Vys. Mýto, Holice a Králové Hradec, cestou vše páliili a zloupili, takže ubohé obyvatelstvo zdejší krajiny uprchlo a v lesích se skrývalo.

Jakým "přítelem Čechů" a "ochráncem víry" byl pruský král Bedřich, neprávem zvaný "Velký"-stujž zde zpráva o jeho bombardování hlavního města naší Prahy: "Koncem května r. 1757 rozestavili Prušáci při obléhání Prahy pět dobývacích batterií kolem města; na nádvoří kolem Smichova, před Strahovskou branou, zvláště zhoubně působila batterie na Hradčanech, dále na vrchu Žižkově a na Karlově.

Dne 29.května 1757 krátce před půl noci zahájena prudká palba z děl na města Pražská. Ne tak městských hradeb chtěl dobývat, ale zničit všechny umělecké stavitelské památky hlavního města našeho. Tak první dělová koule roztránila pilíř v okně chrámu sv.Víta na ~~Hradčanech~~ hradě Pražském nad kazatelnou, a od této první rány až do posledního dne 19. června odpoledne k páté hodině, den po vítězství Daunově nad Bedřichem Pruským u Kolína /návrší nad Novou Vsí u Velimi/ bylo do měst Pražských vrženo celkem 23063 pum a 58376 dělových koulí a sice čtyřia dvaceti liberních. a 548 velkých ohnivých koulí; a když po skončeném obléhání Pražané pospíchali z chrámu sc.Jindřicha na hrad Pražský, ku velechrámu sv.Víta našli vnitřek obrácený v sutiny; vždyť dne 5.června byla střecha chrámu sv.Víta na 216 místech prorážena. Všechny gotické ozdoby na severní straně byly zničeny atd. A nebýt kanovníka Kaisera s několika jeho pomocníky, kteří dnem i nocí na stráži byli, a každý oheň hned v zárodku utlumili, byla by naše nejpřednější svatyně, hrob svatých patronů země České a hrobka slavných králů Českých-úplně vyhořela a v sutiny obrácena.-

Roku 1758 dne 11.července přitáhl Pruský král s vojskem svým k Holicům, avšak tu jej už očekával u vsi Wostřetína rakouský generál Laudon a přinutil Prušáky toho dne k ustoupení. A hned následujícího dne udeřil na pruské vojsko generál Laudon u vsi Komárova a snad by byl zvítězil, kdyby pruský král, znamenaje příchod rakouského generála Buqoy, svým posilu neposlal.

Prušáci rozložili se po dlouhém pahorku Ředickém, a přinutili Laudona k ústupu tak že musel do leďů u Borohrádku utéci.

Potom spálena byla celá obec Wostřetín i s kostelem, jakož i v obci Rovní kostel byl od Prušáku vydrancován.

V Dašicích potýkalo se na náměstí 500 pruských husarů s rakouskými po pět hodin; dům farní a obydlí měšťanů byly vyloupeny a rakouští husaři jsou od pruských z města vytlačeni. Mezi tím přišlo vojsko rakouské od Poříšky a dne 15.července ~~1758~~ 1758 rozbiť stary stany své u obce Koštěnic. Na to za dva dny ubírali se rakouští k Pardubicům a ku Králové Hradci, a majíce přesilu, přinutili Prušáky k rychlému vyklizení těchto měst.

Avšak i když Prušáci ve Slezsku přezimovali, byl ten čas pro obyvatele zdejšího kraje krušným. Daně byly nebyvalé velké, zavedena daň z hlavy. Drahota stoupala a k tomu se dostavila i neúroda a co zbylo, muselo se odváděti do vojenských zásobáren.

V r.1767 velká povodeň zaplavila a zpusťovala celý zdejší polabský kraj.

Po tolika útrapách hmotných i duševních počalo se v lidu českém šířiti hnutí dosti nebezpečné. Proto královna Marie Terezie dne 29.července 1780 jmenovala Jana Leop.Haye probošta, biskupem v Hradci Králové, aby pohnutý lid svou vládou a povolným jednáním upokojil, a utišil jak náboženské tak i sociální nejpovážlivější rozvířené poměry v severovýchodních Čechách.

Královna Marie Terezie zemřela dne 19.listopadu 1780 a vládu nastoupil císař Josef II./největší nepřítel národa krá.Českého/. Krvavě v kruté potlačeného selského povstání r 1775 bylo skončeno jednak krutou řeží na rybníčních hrázích u Chlumce n.Cidl, jednak popravami kolem Prahy a jednak různými potupnými tresty v domech jednotlivých vůdců povstaleho lidu.

Dne 4.května 1781 byly dvorským dekretem zapovězeny všechny ve-

černí pobožnosti v kostelích, v domech a na ulicích všelijaká osvětlení. Dne 16. května vydán byl dále rozkaz, aby se při slavnostech Božího Těla korouhve a praporce z kostelů nevynášely.

Dne 15. července 1781 mocí a nařízením císařským zrušena byla dosavadní tuhá poddanost tělesná a poddaným povoleno dle libosti řemeslům se učit, manželstva si voliti, statky svobodně kupovati, zastavovati a vyměňovati. Vedle toho povolena byla svoboda tisku.

V roce 1786 připravoval se ve Vídni politický obrat. Pohnůtky k tomu nebyly vnitřní, ale přišly od jinde. V sousedním Prusku po dlouhá léta vladařili za sebou dva panovníci, kteří nedbajíce libosti nebo nelibosti svých sousedů a bez ohledu na právo a spravedlnost hleděli svou državu zvelebiti a rozmnožiti.

Vydatný a laciný prostředek k tomu spatřovali a shledávali v tom, že ochotně otevřeli své země všem nespokojencům ze sousedství zejména ze zemí Českých, radostně je vítajíce jako kolonisty nezalidněných a nevládných krajín Braniborských a východopruských a potom vidouce v to výhody pro sebe, začali je sem dokonce agenty svými lákat. Lid odtud začal se do Pruska v povážlivém počtu stěhovati, a když mu bylo bráněno přechal tam tam hojně a své přátele za sebou volal. Pruský král Bedřich Vilém I. vydával dokonce každoročně veřejné patenty, vyzývající poddané soustátí Habsburského k houfnému stěhování se do Pruska. Jakmile pruská vláda se dověděla, že v některé zemi panuje nespokojenost, ihned do takových krajín poslala zvláštní pozvání k vystěhování se do Pruska. Vídeňská vláda byla původně tomu dokonce povděčna, když nespokojenci odtud odcházeli. Avšak brzy, když vystěhovalectví rok od roku vzrůstalo a vesnice následkem toho pustly, na místě aby příčiny odchodu vystěhovalců odstranila a aby v sousedním státě proti přijímání přecházejících diplomaticky zakročila, postavila se proti této dobrovolné emigraci zavedením násilné transemigrace. Kdo projevil nespokojenost a byl v podezření že uteče za hranice, byl násilným způsobem za trest přestěhován do Uher nebo do Sedmihradska. Když pak pruský král Bedřich II. v těchto akcích pokračoval a země své na ujmu zemí českých hlavně, vystěhovalci zalidňoval a je podporoval, stala se otázka ta přímo palčivou i nebezpečnou trůnu. Řešení jejího začal se proto ujímati císař Josef II. když docela správně vystihl vážnost hroživých poměrů postupem doby. Neboť bylo vídeňskému dvoru známo že s vojsky krále Pruského přicházelí do Čech, jako nepřátele domu habsburského tisíce Čechů, kteří byli již dříve ze své vlasti přechali a to bylo císaři Josefovi také úplně jasno, že selská bpuře v Čechách r 1775 nastrojena byla hlavně z návođu Pruského.

Důvody, proč císař Josef II. při svém nastoupení na trůn dosavadní způsoby a zařízení vládní měnil a novými nahrazoval, spočívaly z nezbytné státní nutnosti po opravách. Lidu se dosavad platné řády nelíbily, lid jich nechtěl dále snášeti, a když byl hlavně od souseda, výborně vojensky ozbrojeného Pruska v odporu tom posilován, tu ovšem nezbylo než zavésti řadu ústupků, jimž pohnutý a nespokojený lid byl utišen.

Císař Josef II. cítil že se mnohá opatření přežila, že se poměry také změnily a že nastává doba, v níž to, co bylo možno po hrozném ponížení, ochuzení o odlidnění zemí českých v 17. věku, přes práh 18. století udržeti se více již nedá. Proto byl ochotným poslouchati rady, jichž předmětem byly návrhy na nové upravení náboženských poměrů

v soustátě habsburském.

Císař Josef II. byl první panovník, který se za krále českého korunovati nedal. Jest známo, že královský hrad Pražský proměnit chtěl ve vojenskou kasárnu, což vyvolalo všeobecný odpor, tak že od úmyslu toho upustiti musel.

Po zhoubách válečných a převratech různých a nařízeních Vídeňské vlády, objevil se dále za císaře Josefa II, v době nejhlubšího úpadku našeho národa, zhoubce ještě hroznější zrušením náhlým a násilným českých klášterů, z nichž každý byl bohatým majitelem uměleckých památek po staletí nashromážděných a pečlivě dosud chovaných a proto zavřením a prodejem kostelů ztratili jsme více než dosud tušíme. Byl to dobře promyšlený úmysl na konečné dobytí a ubytí všeho, co připomínalo na slavnější minulost českého národa a českého království.

Ranou touto zasaženo jest umění české bolestněji nežli všemi přecházejícími válkami. Po staletí shromažďované umělecké poklady byly napoto v držbách jako bezcenná veteš, za neuvěřitelný malý peníz rozprodány, do ciziny zavlečeny a tak naše královské navždy oloupeno, ochuzeno o skvosty neocenitelné a nenahraditelné.

Vlastenecký kněz Sychra řekl: ...jest bohužel pravdou že Žižka po-bořil kláštery, -ale bylo tůdoba válečná a surová..., avšak proto přeci neprodával monstrance a kalichy kostelům násilně uzmuté-židům -" jako císař František I po státním bankrotu 1812...

Po krátkém panování Leopolda II. nastoupil císař František I, který prohlásil se za císaře Rakouského.

A opět válka Francouzská ožebračila naši vlast, tak že došlo jak známo i ku státnímu úpadku, následkem kterého statisíce lidu bylo v pravém slova smyslu ožebračeno a á své rodinné jmění připraveno... V roce 1810 napsal Dobrovský, patriarcha našeho národního obrození v dopise svémá slova: "Věc našeho národa, nepomůže-li Bůh, jest úplně zoufalá..."

Nařízením císaře Františka I ze dne 23. srpna 1816 uvolující ústupky jazyku českému ve školách i úřadech stojí na prahu nové doby-boj vlastenců českých nebyl nadarmo.

V sousední obci Bohdanči narodil se dne 12. listopadu 1806 Jaroslav Langer, nápotomní vynikající básník český a na ten čas přední vlastenecký buditel zdejšího kraje.

Konečně přiblížil se historicky památný rok 1848, plný nadějí a zmatků.... Z doby té nejdůležitější pro nás jest kabinetní list krále českého Ferdinanda V. ze dne 8. dubna 1848. zaručující ve všech oborech státní správy úplnou samostatnost obou jazyků v krá. Českém a později i v markrabství Moravském.

Dne 2. prosince 1848 všechny naděje národa našeho bohužel zničil. Zločin Františka Josefa byl odčiněn dne 28. října 1918.

